193. Härberga kyrka, Vifolka hd.

Pl. LXVII. Fig. 1 och 2.

Litteratur: W. 121; P. A. Säve, *ATS.* I, s. 89, teckning av framsidan: *Reseber.* 1861, s. 55, teckn. av framsidan; C. F. Nordenskjöld, *ÖFT.* I, s. 52; *Reseber.* 1871, s. 101, teckn. av framsidan; E. Ihrfors, *Ostrog. sacra*, s. 11, teckn. av framsidans vänstra hälft.

Runstenen låg som tröskelsten i västra kyrkdörren men togs ut därifrån 1894, för att inskriften på stenens kant skulle kunna undersökas. Runstenen ligger nu invid norra kyrkogårdsmuren, mitt emot sakristian.

Stenen, som är av rödaktig granit, är 1,64 m hög, största bredden 1 m.

Inskriftens början är ristad längs vänstra kanten i en rad, som är 1 m lång och 28,5 cm bred, återstoden av inskriften står på framsidan, vars slinga är 29 cm bred, upptill 30 cm.

A. Vänstra kanten. Inskriften börjar måhända med ett kolon. En långsträckt punkt synes stå nedtill framför **sistin**, något lutande åt höger, nedtill slutande vid mitten av nedre staven till **s**. Ungefär mittför mellanstrecket slutar en långsträckt fördjupning, som sträcker sig snett uppåt vänster och möjligen kan vara övre punkten i detta kolon, vars strecklika punkter alltså divergera mot vänster. I namnet **sistin** är i **s** övre staven förlängd till nedre linien och nedre staven 8,5 cm uppåt, övriga **s** hava vanlig form; **t** börjar 1,5 cm nedom övre linien och har bågformig bistav. I **risþ**[**i**] saknas sista **i**, av **þ** finnes staven och 3 cm av nedre bistaven.

B. Framsidans inskrift är: —**ftiʀ · kermut · mak si**—, vari **m** har den ålderdomliga formen med en cirkel till bistav. I **kermut** förefaller det, som om **e** hade en stor prick, ehuru grundare än skiljetecknen. **t** har bågformigt kännestreck.

Inskriften är alltså:

A) **sistin · risþ**— B) —**ftiʀ · kermut · mak si**—

5 10 15 20 25

Mellan A) och B) har utom de felande runorna i **risþ**[**i**] och [**i**]**ftiʀ** troligen [**stin · þonsi**] stått, lämpligen fördelade på båda. Efter **si**[**n**] har då kanske [**kuþan**] följt.

Översättning: Sigsten reste denna sten efter Germund, sin måg (svåger) god.

Ordet isl. *mágr*, fsv. *mägher* betecknar en man i varje slag av släktskap, som uppkom mellan mannens och hustruns släkt, alltså måg, svåger men även stundom svärfar eller styvfar.

194. Härberga kyrka, Vifolka hd.

Pl. LXVII. Fig. 3.

Litteratur: B. 902; L. 1161; W. 120; Broocman, *Beskr. öfver Östergötland*, s. 764; P. A. Säve, *ATS.* I, s. 89; *Reseber.* 1861, s. 56.

B. 902 angiver runstenen finnas i kyrkomuren, där även Broocman säger den vara. Sedermera har den icke återfunnits men är sannolikt den, varom P. A. Säve säger:

»Under murbruket i s.v. hörnet och vestra väggen af högkyrkan är inrappad en runsten, som uppgifves hafva tydliga runor.»

Enligt måtten i B. 902 har den varit 2,93 m lång, 85 cm bred nedtill, 61 cm över slingornas korsning. Ämnet har säkerligen varit granit.

Inskriften har, såsom redan L. 1161 ifrågasatt, uppenbarligen börjat mitt på vänstra sidans slinga i jämnhöjd med korsets nedersta linie men är icke fullständigt bevarad i B. 902. Det första namnet är i B. 902 **tin** men skall säkert vara **tan** *Dan*, som ock annars förekommer. Av **k** i det följande **auk** är blott staven i behåll och av namnet därefter, som bör hava utgjort fyra runor, blott staven av den första. Av **ris[tu]** finnes blott **ris** och i **stin** saknar **t** högra bistaven. Inskriften bör alltså hava varit:

tan : auk - - - - : ris[tu] : stin : þina : iftiʀ : kruk : faþur sin : bunta : þuru
5 10 15 20 25 30 35 40 45

Namnet **tan** förekommer utom här i nio runinskrifter och fsv. *Dan* är även rätt vanligt. Namnet **kruk** ristas i ack. sing. **krok** B. 275, L. 328, D. I, 9 Stäket, Stockholms-Näs sn, Uppl., **kuruk** Ög. 98 Strålsnäs, och motsvaras av fsv. *Krōker*, som dock blott synes förekomma som tillnamn. Se ock Lundgren.

Översättning: Dan och N. N. reste denna sten efter Krok, sin fader, Toras man.

195. Hadelö, Mjölby (Sörby) sn, Vifolka hd.

Pl. LXVIII. Fig. 1.

Litteratur: *Ransakn.* 1667—84; B. 900; L. 1171; W. 139.

Platsen för denna runsten anges i B. 900 vara »Söderby bro», vilket L. 1171 har rättat till »Hadelö bro», måhända efter uppgiften i *Ransakn.* 1664—84 (Meddel. fr. Ögl. fornm. och museiför. 1913—14, s. 27): »Framme wid Byn (Hedelö) ligga kullfalne några stoora Steenar, och i blandh dhem, een, som Runska Bokstäfwer stå uppå.»

B. 900 visar en rest sten, säkerligen av granit, 1,40 m hög, 79 cm på mitten vid nedersta ristningen; därnedanför är ett stort stycke till vänster bortslaget.

Inskriften utgöres blott av orden:

sunu sina · *sunu sīna* 'sina söner', som måste utgöra slutet av en inskrift, vars föregående del befunnit sig på en annan sten.

196. Hulterstad, Mjölby sn, Vifolka hd.

Pl. LXVIII. Fig. 2.

Litteratur: B. 903; L. 1169; W. 137.

B. 903 angiver runstenen stå på »Hulsta gärde». Senare underrättelser saknas om densamma. Höjden har enligt måtten i B. 903 varit 1,80 m, bredden vid foten 1,11 m. Ämnet har säkerligen varit granit.